

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/usakead/>

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TÜRK SOYLU ÖĞRENCİLERLE TÜRK SOYLU OLMAYAN ÖĞRENCİLERE DURUM EKLERİNİN ÖĞRETİLMESİ MESELESİ

THE PROBLEM OF TEACHING CASE SUFFIXES TO TURKIC AND NON-TURKIC STUDENTS IN TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE CLASSES

Erol Sakallı*

* Yrd. Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, erol.sakalli@usak.edu.tr.

Özet: Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda öğrenciler arasındaki seviye farklılıkları çeşitli tekniklerle aşılabılır. Ne var ki, özellikle başlangıç seviyesindeki sınıflarda Türk soylu öğrencilerle Türk soylu olmayan öğrencilerin seviye farkı çok daha aşikârdır. Bu fark da Türkçenin zengin eklerinin doğru ve yerinde kullanılmamasından kaynaklanmaktadır. Özellikle durum eklerinde zorluk yaşandığı görülmektedir. Türk soylu öğrencilerin bu eklerle ilgili sorunu, ekleri kendi lehçelerindeki şekliyle kullanmak biçimde karşımıza çıkmaktadır. Ancak Türk soylu öğrenciler kendi dillerinde zaten var olan durum eklerini çok daha kolaylıkla anlayıp kullanabilmekteyken, Türk soylu olmayan öğrencilerin bu ekleri kavraması ve kullanabilmesi çok daha zor olmaktadır. Durum eklerinin ne zaman ve nasıl kullanılacağını tam olarak anlamak bu öğrenciler için uzun zaman alabilmektedir. Bu eklerin anadili Türkçe olan öğrencilere anlatıldığı şekilde anlatılması Türk soylu olmayan yabancı öğrencilerin anlayabileceği bir yöntem değildir. Bu eklerin, bu öğrencilere anlatılmasında öğrencilerin mümkünse kendi ana dillerinden de faydalanarak daha farklı ve çeşitli tekniklerin kullanılması gerekmektedir. Genelde Türkçenin ve özelde ise durum eklerinin tümdengelim yöntemiyle öğretilmesi her şeyden önce Türkçenin eklemeli dil yapısına aykırıdır. Pek çok Hint-Avrupa dilinin aksine, Türkçenin, dilin en temelini oluşturan eklerden yola çıkarak tümevarım yöntemiyle öğretilmesi çok daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Biz çalışmamızda öncelikle Türk soylu ve Türk soylu olmayan öğrenciler arasındaki farklılıklara değinecek, daha sonra çeşitli ders kitaplarını inceleyerek durum eklerinin bu kitaplarda nasıl ele alındığını göstereceğiz. Genel bir değerlendirmeden sonra Uşak Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezindeki deneyimlerimizden yola çıkarak ve benzer eklerin/ yapıların bulunduğu diğer dillerin öğretim yöntem ve tekniklerini de irdeleyerek yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde durum eklerinin nasıl daha verimli öğretilbileceği konusunda yeni fikirler sunmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Durum Ekleri, İstem.

Abstract: The disparity among students in Turkish as a Foreign Language classes can be overcome using several methods. The disparity, however, between Turkic and non-Turkic students is quite clear especially during the elementary levels, which mainly results from the incorrect use of the rich suffixes in Turkish. Case suffixes, in particular, is one of the problems. The problem that Turkic students have using these suffixes is that they tend to use them as in their own language, but the problem with non-

Turkic students is that they do not use these suffixes or they use them incorrectly. It may take a long time for non-Turkic students to understand and use them correctly. Therefore, teaching case suffixes as they are taught to native speakers of Turkish is not the way it should be. Teaching Turkish deductively is contradictory with the very fact that it is an agglutinative language. The suffixes in Turkish should be taught inductively. In this study, the differences between Turkic and non-Turkic students in using the case suffixes will be given firstly, then some textbooks will be investigated to find out how they teach case suffixes, and lastly, through our experience at Uşak University Center for Teaching Turkish (TÖMER) suggestions will be given as to teaching case suffixes more effectively and efficiently.

Keywords: Turkish as a Foreign Language, Case Suffixes, Valence.

Giriş

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin neredeyse bin yıllık bir geçmişi vardır. İlk Türk dilcisi Kaşgarlı Mahmut'un Türkçeyi Araplara ikinci bir dil olarak öğretirken uyguladığı metot ve izlediği anlayışlar bugün bile hala geçerliliğini korumaktadır (Çifci: 2004). Onun başlattığı bu süreç son yıllarda daha da artmış, özellikle Türk üniversitelerinin uluslararası öğrencilere kapılarını açmalarından sonra pek çok üniversitede Türkçe Öğretim Merkezleri açılmış, buralarda sayıları binlerle ifade edilen yabancı öğrenciye Türkçe öğretilir olmuştur. Elbette bu süreçte dil öğretim yöntemlerinin, yaklaşımlarının ve tekniklerinin de değişmesi, değiştirilmesi, gözden geçirilmesi gerekli olmuştur ve olmaktadır. Türkçenin yabancılarla öğretiminde de bazı eski alışkanlıkların ve tekniklerin gözden geçirilmesi ve yenilenmesi gerekmektedir. Ad durum eklerinin öğretimi bu konulardan biridir. Ad durum ekleri öğretilirken yeni bazı anlayışların benimsenmesi gereklidir

Ad durumu olarak adlandırılan durum, ismin sözdizimindeki yerine göre aldığı durumdur. Pek çok dilde isimlerin biçimsel değişmesi olarak karşımıza çıkan ad durumu (örneğin İngilizcede yalın durumda *I*, yönelme ya da belirtme durumunda *me* olması gibi), eklemeli dillerden biri olan Türk dilinde eklerle sağlanmaktadır. Hâl, durum ya da ad çekimi ekleri olarak adlandırılan bu ekler, "cümlede adlar ile fiiller arasındaki geçici anlam bağlarını kurmak üzere adların girdiği durumları karşılayan eklerdir" (Korkmaz 2003: 23). Ad durumu ekleri ya doğrudan doğruya ya da bir edatla birlikte fiillere bağlanır: *Ev+e gitmek*, *ev+e doğru gitmek*, vb. Ad durumu ekleri her ne kadar adlara ekleniyor olsa da hangi durumun kullanılması gerektiğini belirleyen kelime fiillerdir. Yani her fiil bağlanacağı adın bir durum içinde olmasını ister. Bu temel işlevden dolayı son yıllarda Türkiye'de de 'istem' (valence) terimiyle karşılanmaktadır. Bir fiilin hangi isim durumunu gerekli kıldığı (Karaca 2011:7) şeklinde tanımlanan istem aslında durum ekleri konusu ele alındığında sadece fiilin gerekli kıldığı şekiller değil aynı zamanda edatların da gerekli kıldığı şekiller anlamına da gelmektedir. -DAn dolayı, -A rağmen, -A doğru gibi edatlar düşünüldüğünde aslında istem kavramının daha geniş olduğu da görülecektir.

Bu ekler kullanım yerlerine göre -her ne kadar aynı olsalar da- yabancı dillerle kıyaslandığında ya da çeviri yaparken farklılıklar göstermektedirler. Bazı cümlelerde bu eklerin başka dillerde doğrudan karşılıklarını bulabiliyorken bazı cümlelerde hiçbir şekilde karşılıkları bulunmamakta, bu da Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde sorunlara yol açabilmektedir. Örneğin,

Öğrenciler okuldan geliyorlar. (İng. The students are coming **from** school.)

cümlesindeki durum eki gerçekten bir yerden ayrılma, uzaklaşma anlamı verirken,

Senden hoşlanıyorum. (İng. I like you.)

cümlesindeki durum eki herhangi bir şekilde uzaklaşma ya da ayrılma bildirmemekte, sadece *hoşlan*-fiilinin bir gereksinimi olarak bulunmaktadır. Benzer şekilde,

Öğrenciler okula gidiyorlar. (İng. The students are going **to** school.)

cümlesindeki yönelme durum eki ile

Bu tatlıya bayılıyorum. (İng. I am fond of this dessert.)

cümlesindeki yönelme durum eki farklıdır. Çünkü ilk cümlede gerçek anlamda bir *yönelme*, *-e doğru* hareket etme bildirilirken, ikinci cümlede bu tarz bir hareketten söz etmemiz mümkün değildir. Bu cümledeki yönelme durum eki sadece *bayıl-* fiilinin bir gereksinimidir. Aynı durum belirtme durumu için de geçerlidir:

Kalemi ver. (İng. Give [me] **the** pen.)

cümlesindeki belirtme durum eki, kalemi belirterek “hangi kalem?” sorusunu ortadan kaldırmaktadır. Burada kalem gerçek anlamda belirtilmiştir. Ne var ki,

Televizyon izlemeyi seviyorum. (İng. I like watching television.)

cümlesindeki belirtme durumu ise *sev-* fiilinin gereksinimi olarak kullanılmaktadır. Bu örnekleri artırmak mümkündür.

Bu ekler (ya da yalın durum) ana dili kullanıcıları tarafından edinilmiş bilgiler olarak kolaylıkla kullanılabilirken, Türkiye Türkçesini yabancı dil olarak öğrenen kişiler bu eklerin kullanımında çeşitli zorluklar yaşayabilmekte ve bu eklerin kullanımında çeşitli hatalar yapabilmektedirler. Bu hatalar Türk soylu olmayan öğrencilerde “eki hiç kullanmamak” veya “yanlış kullanmak” şeklinde karşımıza çıkarken Türk soylu öğrencilerde ise daha çok “kendi lehçelerindeki kullanım” şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Ad durum eklerinin kullanımında Türk yazı dilleri arasında çeşitli sebeplere dayanan farklılıklar bulunur. Bunlar:

Tablo 1. Ses farklılıkları: Bazen aynı ekin farklı şekli, bazen de farklı bir ek kullanılabilir.

	Türkiye Türkçesi	Diğer Türk yazı dilleri
yönelme durumu	{+(y)A}	{+GA}
belirtme durumu	{+(y)I}	{+NI}
ayrılma durumu	{+DAn}	{+DAn}

Tablo 2. Fiillerin kılınışlarına bağlı istem farklılıkları: Örneğin İngilizcedeki “I like Ankara” cümlesinin Türkiye Türkçesi ve Kazakçadaki karşılıklarında farklı durum ekleri kullanılmaktadır.

Türkiye Türkçesi	Kazakça
{ayrılma durumu + hoşlan-}	{yönelme durumu + una-}
Ankara’dan hoşlandım.	Ankara mağan unadı.

Tablo 3. Türk soylu öğrencilerin yaptığı hataların bir kısmı.

Öğrencinin yazdığı	Olmaması gereken ¹
1- Sigaranı çocuklar da içiyor.	Sigarayı çocuklar da içiyor.
2- Türkiye’ni çok seviyorum.	Türkiye’yi çok seviyorum.
3- Biz sporti çok seviyoruz.	Biz sporu çok seviyoruz.
4- Arkadaşımdan sordum.	Arkadaşıma sordum
5- Onlar hayatda olan şeyleri anlatırlar.	Onlar hayatta olan şeyleri anlatırlar.
6- Boş zamanlarım arkadaşarımla sürekli	Boş zamanlarımda arkadaşarımla sürekli maç

¹ Burada, öğrencilerin yazdığı cümlelerin söz dizimi ya da anlam bilimi açısından da düzeltilmesi gerekebilir. Ancak konumuz durum ekleri olduğu için düzeltmelerde sadece yanlış kullanılan durum ekleri üzerinde durulmuş, diğer olası düzeltmeler dışarıda tutulmuştur.

(1) ve (2) numaralı cümlelerde belirtme durumu için kullanılan farklı biçimbirimler görülmektedir. (3) numaralı cümlede belirtme durumu eki alan adın kendisi farklı lehçedeki şekliyle kullanılmıştır.

Tablodan da görüldüğü üzere, Türk soylu öğrencilerin durum ekleri kullanımındaki hataları çoğunlukla kendi dillerindeki şekilleri kullanmaktan kaynaklanmaktadır. Bu öğrenciler hangi fiilin ya da edatın, hangi durumu istediğini doğuştan gelen bir bilgi olarak bildikleri için herhangi bir sorun yaşamadan durumları kullanabilmektedirler. Kendi dillerinden kaynaklanan, yukarıda birkaç örneğini verdiğimiz hataların ise ilerleyen zamanlarda çok daha kolaylıkla üstesinden gelebilmektedirler.

Tablo 4. Türk soylu olmayan öğrencilerin yaptığı hataların bir kısmı.

Öğrencinin yazdığı	Olması gereken
1- Bu mektub Türkiye’den yazıyorum.	Bu mektubu Türkiye’den yazıyorum
2- Uşak Üniversiteye okuyorum.	Uşak Üniversitesi’nde okuyorum.
3- Ben seninle çok özledim.	Ben seni çok özledim.
4- Bu kitap okumadım.	Bu kitabı okumadım.
5- Her şeyi vazgeçmek lazım.	Her şeyden vazgeçmek lazım.
6- Herkesi tavsiye ediyorum.	Herkesi tavsiye ediyorum.
7- Sağlığın için sigarayı içme.	Sağlığın için sigara içme.
8- Şirin başka ülke’de gitti.	Şirin başka ülkeye gitti.
9- İnsanlar kitap okumak seviyorlar.	İnsanlar kitap okumayı seviyorlar.
10- Bütün ailemi yardım edeceğiz.	Bütün aileme yardım edeceğiz.
11- Anne selam söyle babam ve kardeşim	Anne, babama ve kardeşime selam söyle.
12- Türkiye yaşıyorum	Türkiye’de yaşıyorum.
13- Bu kitaba Ferhat yazdı.	Bu kitabı Ferhat yazdı.
14- Benim için futbolu bir yaşam, bir hevestir.	Benim için futbol bir yaşam, bir hevestir.
15- Ben hobilere hoşlanıyorum.	Ben hobilerden hoşlanıyorum.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere,

- Türk soylu olmayan öğrencilerin hataları durum eklerini gerekli olduğu hâlde hiç kullanmamak,
- bir eki başka bir ekin yerine kullanmak
- ya da gerekli olmadığı hâlde bile kullanmak biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

Bu durum, öğrencilerin ana dillerinde benzer yapıların olmadığı ya da varsa bile Türkçedekinden farklı olduğu için, özellikle başlangıç seviyelerinde anlaşılabilir ve kabul edilebilir bir durumdur. Dolayısıyla bu öğrencilere, bu dilbilgisi unsurunun öğretilmesi için daha farklı ve özel çalışmalar yapmak gereklidir.

Durum Eklerinin Ders Kitaplarında Ele Alınışı²

Ülkemizde yayınlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi ders kitaplarının bazılarında durum eklerinin ele alınışı ise şu şekildedir:

Tablo 5. Metropol Yayınları tarafından çıkarılan *Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Temel Düzey A1- A2* adlı ders kitabının 30 ve 31. sayfalarında Ad Durum Ekleri (-İ/ -E/ -DE/ -DEn) başlığı altında

Yalın Durumu	ev	duvar	okul	göz
Belirtme Durumu	evi	duvarı	okulu	gözü
Yönelme Durumu	eve	duvara	okula	göze
Bulunma Durumu	evde	duvarda	okulda	gözde
Çıkma Durumu	evden	duvardan	okuldan	gözden

şeklinde bir tablo verilmiş, daha sonra bu eklerin ekleniş kuralları (ünlü ile biten kelimelere nasıl eklendiği) gibi kurallar verilmiş ve birkaç alıştırmaya sunulmuştur.

Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama Ve Araştırma Merkezi tarafından yayınlanan *İzmir Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı A1* ders kitabında ise durum ekleri yukarıdakinden farklı olarak bir arada değil farklı ünitelerin içinde verilmiştir. İkinci ünite, 16. sayfada “nerede?” sorusuyla başlayan konu, sadece –DA bulunma ekini ele almış, “... nerede?”, “... kimde?” şeklinde sorulan sorulara verilen yanıtlarla [ne zaman? Örnek: Tatilde görüşürüz. Ne zaman görüşürüz? Tatil+de.] ekin ne şekilde ekleneceği, ses değişimleri gibi konulara yer verilmiştir. Aynı kitabın dördüncü ünitesinin 48. sayfası da –DAn ve -(y)A eklerine ayrılmıştır. Burada, içinde bulunma, ayrılma ve yönelme durum eklerinin kullanıldığı bir metin verilmiş, bu metinden sonra ise yine eklerin ekleniş biçimleriyle ilgili örnekler ve alıştırmalar sunulmuştur. Bu kitapta belirtme durumuna ve yalın duruma değinilmemiştir.

Gazi Üniversitesi *Yabancılar İçin Türkçe* ders kitaplarında ise herhangi bir dilbilgisi yapısı verilmemektedir. Ancak serinin Dilbilgisi kitabında durum eklerinin tamamı bir arada verilmiş, durum eklerinin tanımı yapıldıktan sonra bulunma, ayrılma, yönelme, belirtme, ilgi, yalın durum olmak üzere ele alınmış, burada çeşitli örnek cümlelerle birlikte hangi fiilin hangi durum ekiyle kullanılacağını gösteren listeler de verilmiştir.

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 1 Temel kitabında ise yönelme, kalma, çıkma halleri, kitabın ikinci ünitesinde ele alınmış, içinde bu durumların bulunduğu bir metinden sonra bu durum ekleri ile ilgili örnek cümleler verilmiştir. Devamında, verilen fiillerin, durum ekleri almış kelimelerin altında yer alan uygun boşluklara yerleştirilmesinin istendiği bir alıştırmaya verilmiştir.

Öte yandan, başka yabancı dillerin öğretiminde bu konudaki yaklaşımlar da incelenmelidir. İsmi durumu konusunun önemli olduğu dillerden biri Almancadır. Bu dilin yabancı dil olarak öğretildiği kimi ders kitaplarında ise bu dilbilgisi konusu genellikle başlangıç seviyesinin (A1)³ ilk ünitelerinde ele alınır ve özellikle de *artikellerin nominativ, akkusativ, dativ ve genitiv* durumlarında nasıl çekimlenmesi gerektiği üzerinde yoğunlaşırlar. Aynı şekilde Rusça öğretiminde de benzer yaklaşımlar görülmektedir.⁴ *Russian for*

² Burada incelenen kitaplar için herhangi bir ölçüt belirlenmemiş, kitaplar örnek olması açısından rastgele seçilmiştir ve anılan ders kitaplarının sadece başlangıç (A1-A2) düzeyleri için hazırlananları incelenmiştir.

³ A1, A2, B1, B2, C1, C2 dil seviyeleri, Avrupa’da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for Languages)’nda oluşturulan seviyelerdir. Avrupa Dil Portfolyosu hakkında daha ayrıntılı bilgi almak için <<http://adp.meb.gov.tr/nedir.php>> genel ağ sitesine bakılabilir.

⁴ Bu konu ile ilgili incelenen ders kitapları kaynakça bölümünde görülebilir.

Beginners adlı kitap, edatların temel anlamlarını verdiği bölümde aynı zamanda hangi edatın hangi durumla, nasıl kullanılması gerektiğini gösteren bir de liste vermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Türkçe durum eklerinin yabancılara öğretiminde bu eklerin sadece gerçek işlevleriyle kullanılarak öğretilmesinden ziyade asıl üzerinde durulması gereken nokta bu eklerin isimle fiil arasında ilişki kurduklarının ve her bir fiilin bir durumu gerekli kıldığına öğretilmesidir. Burada *istem* kavramı göz önüne alınarak öğretim planlaması yapılmalıdır.

Buradan yola çıkarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de durum eklerinin çok erken düzeylerde, özellikle A1 ve A2 seviyelerinde ayrıntılı bir biçimde verilmesi gerekmektedir. A1 ve A2 düzeyleri temel düzeyler olduğu için öğrencinin bu aşamada hangi fiilin ya da edatın hangi durum ekiyle kullanılması gerektiğini bilmesi ileri öğrenim düzeyleri için oldukça kolaylaştırıcı olacaktır. Bu eklerin öğretiminde gerekli durumlarda öğrencilerin ana dilinin de kullanılması, bu eklerin asıl işlevi olan isim- fiil ilişkisini daha net anlamalarını sağlayabilecektir. Bu bağlamda,

- 1- Eklemeli bir dil olan Türkçede eklerin önemi öğrencilere kavratılmalı ve Türkçe, pek çok Hint-Avrupa dilinin öğretim yöntemi olan tümdengelim yönteminden ziyade tümevarım yöntemiyle öğretilmelidir.
- 2- İsmi durum ekleri sadece isimlerin aldığı ekler olarak değil, fiil istemleri olarak öğretilmeli, hangi fiilin hangi durum ya da durumları alabileceği özellikle kelime öğretimi çalışmalarının temelini oluşturmalıdır.
- 3- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için özel sözlükler hazırlanmalı bu sözlüklerde özellikle fiil ve isim ilişkisi üzerinde durularak durum ekleri özellikle verilmelidir.
- 4- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında bu konu başlangıç seviyelerinde ele alınmalı, her seviyede öğrencilerin öğrenmesinin uygun görüldüğü fiillerin listesi durum ekleriyle birlikte verilmelidir.
- 5- Nasıl ki, İngilizce öğrenirken belirli yapılar (fiillerle ya da sıfatlarla birlikte kullanılan edatlar [prepositions] gibi) liste şeklinde verilerek öğrencilerin bunları ezberlemesi bekleniyor, aynı şekilde Türkçe öğrenen öğrencilere de bu listelerin verilmesi ve öğrencilerin bunları ezberlemesi beklenmelidir.
- 6- Bu istem ilişkisinin daha iyi kavratılabilmesi için gerekli durumlarda öğrencilerin anadilinden de yararlanılmalıdır.
- 7- Türk soylu öğrenciler için benzerlikler bir avantaja çevrilmeli, kendi dillerindeki eklerin doğru biçimleri için daha çok okuma ve yazma çalışmaları yapılmalıdır.

Kaynakça

- Çifci, M. (2004). Kaşgarlı Mahmud'un Dil Öğretim Yöntemi Üzerine. *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri I, (20-26 Eylül)*, Türk Dil Kurumu Yayını, Ankara, s. 581-596.
- Karaca, O. S. (2011). *Kazak Türkçesinde Fiil İstemleri*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Ovsienko, Y. G. (1997). *Russian for Beginners, Multilingual Yabancı Dil Yayınları*, İstanbul.
- Schulz, H. W. S. (1960). *Deutsche Sprachlehre für Ausländer*, Max Hueber Verlag, München.
- Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe Dil Bilgisi A1-A2-B1, Kalkan Matbaacılık*, Ankara, 2014.
- İzmir A1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı*, Papatya Yayıncılık Eğitim A.Ş., İstanbul, 2012.
- Yeni Hitit I Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 2012.
- Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı Temel Düzey A1-A2*, Metropol Yayınları, Ankara, 2009.

Extended Abstract

The disparity among students in foreign language classes in general and in Turkish as a foreign language in specific is natural. This disparity, most of the time, results from the background of the learners as well as their personal approach to learning. The disparity can be overcome through several techniques; however, especially during the elementary levels, the disparity between Turkic and non-Turkic learners in Turkish as a foreign language classes is quite obvious. This is the very consequence of being/ not being able to use the suffixes of Turkish, an agglutinative language, properly. Turkic learners usually do not have difficulties using the suffixes as they have the same structures in their own languages. The mistakes that Turkic learners mostly make are related to the phonetic features. They tend to use the suffixes as they do in their own mother tongues which causes mostly phonetic mistakes. Non-Turkic learners, on the other hand, make more mistakes while using the suffixes. Learners who speak English, Arabic, Russian, etc., languages from a different language family than Turkish, find it more difficult to adapt to the suffixes in Turkish. Among the suffixes, case suffixes are the ones that learners make the mistakes while using. Case suffixes in Turkish are added to the nouns compatible with the verbs. As a result, they are defined as the suffixes that form a relation between nouns and verbs. On the other hand, valence could be the best word to define case suffixes. Here, what we mean is that “a verb requires a definite case suffix”. Namely, when the verb is *git-* (to go), the case suffix has to be *-(y)A*, dative case. The verb *hoşlan-* (to like) requires the noun to be in the case of ablative used with the suffix *-DAn*.

The mistakes of Turkic students make while using case suffixes are mostly phonetic ones as they tend to use them as they do in their own languages. To illustrate, while in Turkish *I opened the door* is *(Ben) kapıyı açtım*, most Turkic learners use it as *(Ben) kapını açtım* as they do in their own languages. Another example is that the verb *sor-* (to ask) is used with dative case in Turkish but in most Turkic literary languages, it is used with ablative case; therefore, most Turkic learners use *arkadaşımdan sordum* instead of *arkadaşıma sordum*. These mistakes are easily overcome by Turkic students since they have already acquired the logic behind the case suffixes. Most non-Turkic learners, however, do not have logic of using the case suffixes. This is because they do not have the same system in their own languages. That is why they sometimes do not use case suffixes when necessary or they use them unnecessarily. For example, the verb *sev-* (to love) in Turkish requires the noun to be in accusative case, *(y)I*, so the expected sentence would be *seni seviyorum* instead of *sen seviyorum*. This is one example of the mistakes made by non-Turkic learners. Another example of using case suffix incorrectly is that *Bütün ailemi yardım edeceğim* instead of *Bütün aileme yardım edeceğim*. The verb *yardım et-* (to help) requires the dative case, *-(y)A*.

In order to prevent these mistakes, the approaches and techniques employed by teachers should be chosen carefully. First of all, Turkish, an agglutinative language, should not be taught deductively. Unlike many Indo-European languages, Turkish words are derived with unlimited suffixes, so teaching suffixes is more important than teaching whole words. Teachers may use, if possible, the native languages of the learners to teach these suffixes. As to the case suffixes, they should be taught at the very early stages, especially at elementary stages, indicating that they are required by the verb of the sentence. Learners should be made aware that in order to decide which case suffix should be added to the nouns, verbs should be learned together with the case suffixes they require. Learners should be given verb lists that show which verbs require which cases. Sometimes more than one case could be used with the same verb and learners should be asked to memorize them. While preparing dictionaries for learners of Turkish as a foreign language, all the verbs should be given with the cases they require together with sample sentences.

All in all, case suffixes should be taught within the framework of valence. That is, each and every verb in Turkish requires nouns to be in at least one case, and sometimes more. While teaching these suffixes, they should not be given apart from verbs. Verbs and the cases should be taught together.